

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2025 [OLD COURSE]
ACCOUNTING - 4(ELECTIVE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ ન્યુ ભારત ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લિમિટેડના ચોપડામાં તા. 31-03-2025ના રોજ આગના વીમા વિભાગની નીચે (૨૦)
 મુજબની વિગતો હતી :

- બાકી જોખમ માટેનું અનામત (તા. 31-03-2024) રૂ. 5,00,000
- વધારાનું અનામત (તા. 31-03-2024) રૂ. 1,00,000
- ચૂકવેલા દાવાઓ રૂ. 6,10,000

ચૂકવવાનાં બાકી દાવાઓ:

તા. 31-03-2024ના રોજ રૂ. 65,000 અને તા. 31-03-2025ના રોજ રૂ. 90,000

- વહીવટી ખર્ચા
 (આમાં ચૂકવેલ દાવાઓ અંગેના કાનૂની ખર્ચાના રૂ. 30,000 નો સમાવેશ થાય છે.) રૂ. 2,80,000
- આપેલ પુનર્વીમાનું પ્રીમિયમ રૂ. 75,000
- પુનર્વીમાના દાવાઓમાંથી મળેલ રકમ રૂ. 20,000
- સ્વીકારેલ પુનર્વીમાના દાવા રૂ. 30,000
- મળેલ પ્રીમિયમો રૂ. 10,80,000
- વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ (ગ્રોસ) રૂ. 64,520
- ઉપરની રકમ પર ઇન્કમેટેક્સ રૂ. 6,520
- રોકાણોના વેચાણ પર થયેલ નફો રૂ. 11,000
- કમિશન રૂ. 1,52,000
- સ્વીકારેલ પુનર્વીમા પરનું પ્રીમિયમ રૂ. 40,000

વર્ષ દરમિયાન મળેલ પ્રીમિયમની આવકના 50% બાકી જોખમ માટે અનામત રાખો અને બીજું વધારાનું અનામત રૂ. 1,00,000 રાખો. મળેલ પ્રીમિયમ અને દાવાની રકમ પૈકી 1/4 ભાગ ભારતની બહારના ધંધાને લગતો છે તેમ ધારો.

ઉપરની વિગતો પરથી આગના વીમાનું મહેસૂલી ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ રોયલ વીમા કંપની લિમિટેડના આગ વિભાગની નીચેની માહિતી ઉપરથી તા. 31મી ડિસેમ્બર, 2024ના રોજ (૨૦)
 પૂરા થતા વર્ષનું મહેસૂલી ખાતું તૈયાર કરો.

બાકી જોખમ માટેનું વધારાનું અનામત (તા. 31-12-2023) રૂ. 1,80,000

બાકી જોખમ માટેનું અનામત (તા. 31-12-2023) રૂ. 7,40,000

ચૂકવવાના બાકી દાવા: (તા. 31-12-2023) રૂ. 80,000, (તા. 31-12-2024) રૂ. 1,10,000

ચૂકવેલ દાવા રૂ. 5,70,000	સ્વીકારેલ પુન:વીમા પર કમિશન રૂ. 15,000
મોટર વેચાણનું નુકસાન રૂ. 15,000	આપેલ પુન:વીમા કમિશન રૂ. 15,000
ઘસારો રૂ. 5,000	વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ રૂ. 1,20,000
પુન:વીમા વસૂલાત રૂ. 75,000	ઉપરના પર કપાયેલ આવકવેરો રૂ. 24,000

મળેલ પ્રીમિયમ રૂ. 12,60,000	સંચાલન ખર્ચા રૂ. 2,02,000
આપેલ પુનવીમા પ્રીમિયમ રૂ.1,30,000	રોકાણો વેચતાં થયેલ નફો રૂ. 10,000
સીધા ધંધા પર કમિશન રૂ. 1,10,000	દાવા અંગે કાનૂની ખર્ચ રૂ. 10,000

અન્ય માહિતી:

- બાકી જોખમ માટેનું અનામત આચારસંહિતા મુજબ રાખવાનું છે. જ્યારે બાકી જોખમમાટેનું વધારાનું અનામત ચોખ્ખા પ્રીમિયમની આવકના 20% જેટલું રાખવાનું છે.
- પ્રીમિયમમાં ઘટાડા પેટે આપેલ બોનસ રૂ. 30,000ની નોંધ થઈ નથી.

પ્રશ્ન-૨ શ્રી રહિમ તા.31-03-2025ના રોજ નાદારોની અરજી કરી ત્યારે તેની સ્થિતિ નીચે મુજબ હતી.

(૨૦)

પસંદગીના લેણદારો રૂ. 10,000	ચંત્ર પર બીજી ગીરો લોન રૂ. 70,000
બિનસલામત લેણદારો રૂ. 2,00,000	વટાવેલ હૂંડીની જવાબદારી રૂ. 2,000
ચંત્ર પર પ્રથમ ગીરો લોન રૂ. 30,000	રિસીવરનો ખર્ચ રૂ. 5,000

બિનસલામત લેણદારોમાં પત્નીની લોન રૂ. 10,000 સમાયેલ છે, 80% રકમ તે સ્ત્રીધનમાંથી આપેલ છે.

શ્રી રહિમ તા. 01-01-2024ના રોજ તેના મિત્રને રૂ. 50,000ની કિંમતની ગાડી ભેટ આપેલ જેની તા. 31-03-2025ના રોજ કિંમત રૂ. 20,000 છે.

મિલકતો	ચોપડે કિંમત રૂ.	ઉપજવા યોગ્ય કિંમત રૂ.
મકાન	80,000	50,000
ચંત્ર	1,50,000	70,000
દેવાદારો	50,000	30,000
સ્ટોક	1,20,000	50,000
રોકડ-બેન્ક	18,000	18,000

ત્રણ વર્ષ પહેલાં તેણે રૂ. 1,00,000ની મૂડીથી ધંધો શરૂ કર્યો, જેના પર વાર્ષિક 10% વ્યાજ ગણવું.

પ્રથમ બે વર્ષ કુલ નફો રૂ. 1,00,000 અને ત્રીજા વર્ષે ખોટ રૂ. 60,000, તેનો કુલ ઉપાડ રૂ. 62,000 છે.

ઉપરની વિગતો પરથી સ્થિતિદર્શક પત્રક અને તૂટ ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ શ્રી શૈલેશ શાહ, તા. 30મી જૂન, 2024ના રોજ નાદારીની અરજી નોંધાવે છે, જે દિવસે તેની પરિસ્થિતિ નીચે મુજબ હતી :

(૨૦)

- બિનસલામત લેણદારો રૂ. 40,000 - વટાવેલી હૂંડીઓ અંગેનું દેવું રૂ. 2,000 - શેર પર ગીરો હક ધરાવતા લેણદારો રૂ. 20,000 - સ્ટોક પર હક ધરાવતા લેણદારો રૂ. 7,500 - મજૂરી અને પગાર અંગે પ્રેક્ટરન્શિયલ લેણદારો રૂ. 1,500 - આવકવેરો તથા અન્ય કર બાકી રૂ. 30,500 - દેવાદારો (ઉપજવા ધારેલ રૂ. 3,500) રૂ. 12,500	નાદારીના હિસાબો - સ્ટોક (ઉપજવા ધારેલ રૂ. 9,000) રૂ. 30,000 - લેણી હૂંડી રૂ. 1,000 - ચંત્રો (ઉપજવા ધારેલ રૂ.13,000) રૂ. 28,000 - અન્ય મિલકતો (ઉપજવા ધારેલ રૂ. 5,000) રૂ. 15,000 - શેર (ઉપજવા ધારેલ રૂ. 10,000) રૂ. 7,500
---	--

1લી જુલાઈ, 2018 ના રોજ ધંધો શરૂ કર્યો ત્યારે તેની મૂડી રૂ. 43,000 હતી. છ વર્ષ દરમિયાન દર વર્ષે રૂ. 1,250 લેખે મૂડી પર વ્યાજ ગણ્યા પછી રૂ. 22,500 નો નફો અને રૂ. 12,500 ની ખોટ ગઈ હતી. આ વર્ષો દરમિયાન કુલ ઉપાડ રૂ. 66,000 નો હતો.

તા. 30મી જૂન, 2024ના રોજનું તેમનું સ્થિતિદર્શક નિવેદન અને તૂટ ખાતું બનાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના કિસ્સામાં શ્રી વીકે કંપની લિ. ના તા. 31-12-2020 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે વેચાણ પર કાચા (૧૫) નફાનો દર શોધો:

1. ખરીદી રૂ. 5,00,000, શરૂનો સ્ટોક રૂ. 3,30,000, મજૂરી રૂ. 50,000, વેચાણ રૂ. 8,00,000, આખર સ્ટોક રૂ.4,00,000
2. ખરીદી રૂ. 7,00,000, શરૂનો સ્ટોક રૂ. 3,30,000, મજૂરી રૂ. 50,000, વેચાણ રૂ. 10,00,000, આખર સ્ટોક રૂ.4,00,000. વર્ષ દરમિયાન ગ્રાહકને માલ મોકલતાં રૂ. 1,00,000ની મૂળ કિંમતનો માલ નાશ પામ્યો જેનો વીમા કંપનીએ રૂ. 60,000નો દાવો મંજૂર રાખ્યો.
3. ખરીદી રૂ. 5,00,000, શરૂનો સ્ટોક રૂ. 3,60,000, મજૂરી રૂ. 50,000, વેચાણ રૂ. 10,00,000, આખર સ્ટોક રૂ.4,40,000. કંપની ગયા વર્ષ સુધી સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન મૂળ કિંમત કરતાં 10% ઓછે કરતી હતી, પરંતુ ચાલુ વર્ષથી તેણે સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન મૂળ કિંમત પર 10% ચઢાવી કર્યું છે.
4. ખરીદી રૂ. 5,00,000, શરૂનો સ્ટોક રૂ. 3,30,000, મજૂરી રૂ. 50,000, વેચાણ રૂ. 10,07,000, આખર સ્ટોક રૂ.4,07,500. વર્ષ દરમિયાન નહિ વેચાતાં અમુક સ્ટોક જેની મૂળકિંમત રૂ. 15,000 હતી, તે પૈકી રૂ. 5,000 માંડી વાળ્યા હતા. આ પૈકી અર્ધો માલ રૂ. 500ની ખોટથી વેચવામાં આવ્યો હતો.

અથવા

પ્રશ્ન-3 શ્રી વિનેશના મકાનમાં તા. 15-03-2021ના રોજ આગ લાગી અને માલનો સ્ટોક બળી ગયો. નીચે જણાવેલ (૧૫) માહિતી ઉપરથી તમારે આગથી થયેલ નુકસાનના દાવાની રકમ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરવાનું છે:

- તા. 01-01-2021 ના રોજ માલનો સ્ટોક રૂ. 12,000
- તા. 01-01-2021 થી 14-03-2021 સુધીની ખરીદી રૂ. 42,000
- તા. 01-01-2021 થી 14-03-2021 સુધીનું વેચાણ રૂ. 60,300
- મજૂરી રૂ.2,000, ઓફિસ સ્ટાફનો પગાર રૂ.1,000, આવકમાલ ગાડાભાડું રૂ.200, જાવકમાલ ગાડાભાડું રૂ.300

વધારાની માહિતી:

1. સ્ટોક હંમેશાં તેની પડતર કિંમત કરતાં 20% ઓછી કિંમતે આંકવામાં આવે છે.
2. જાહેરાત માટે રૂ. 100ની મૂળ કિંમતનો માલ મફત વહેંચેલો તેનો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ વેચાણમાં થતો નથી.
3. એક કારકુને રોકડ વેચાણમાંથી રૂ.2,400ની ઉચાપત કરી હતી. તેનો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ વેચાણમાં થતો નથી.
4. છેલ્લાં ત્રણ વર્ષની પડતરકિંમત ઉપર નફાની ટકાવારી આ પ્રમાણે છે :
2018 માં નફાની ટકાવારી-21%, 2019માં નફાની ટકાવારી-15%, 2020માં નફાની ટકાવારી- 10%
5. રૂ. 100ની કિંમતનો માલ બચાવી લેવામાં આવ્યો, જ્યારે આગ બુઝાવવા માટે રૂ. 200 નો ખર્ચ થયો.
6. મજૂરીની રકમમાં રૂ. 500 ચંત્ર ગોઠવવાની મજૂરી પેટે ચૂકવેલ રકમનો સમાવેશ થયેલો છે.
7. રૂ.1,000ની કિંમતના ખરીદેલ માલનું ભરતિયું ગુમ થયું હોવાથી તે માલ નોંધવાનો રહીગયો છે.

પ્રશ્ન-૪ તુલસી કંપની લિ.ના મકાનમાં 1લી એપ્રિલ, 2020ના રોજ આગ લાગી. બાંધધરી સમય આગ લાગ્યા પછી (૧૫) ત્રણ માસનો છે. વીમાની રકમ રૂ. 2,20,000 છે. 1લી એપ્રિલ, 2020ના દિવસે પૂરા થતા વર્ષનું વેચાણ રૂ. 20,00,000 છે. 1લી જાન્યુઆરી, 2019થી 31મી ડિસેમ્બર, 2019ના સમયનું વેચાણ રૂ. 15,00,000 હતું, ત્યારે તે સમયનો રૂ. 1,10,000 સ્થિર ખર્ચ બાદ કર્યા પછી નફો રૂ. 1,40,000 હતો. સ્થિર ખર્ચાનો ફક્ત રૂ. 85,000 માટે વીમો લેવામાં આવ્યો હતો.

1લી એપ્રિલ, 2020થી 30મી જૂન, 2020 સુધીના સમયનું વેચાણ રૂ. 50,000 હતું, ત્યારે ગયા વર્ષે તે જ સમયનું વેચાણ રૂ.2,50,000 હતું. 2020ના વર્ષમાં વેચાણમાં 10% વધારો માલૂમ પડ્યો છે. કંપનીના ડિરેક્ટરો જણાવે છે કે સુધારેલી વેચાણનીતિને કારણે આ વર્ષે નફામાં 5% નો વધારો થાય તેમ છે. આગ બુઝાવવા માટેનો ખર્ચ રૂ. 500 થયો હતો.

વીમા કંપની સમક્ષ રજૂ કરવાની દાવાની રકમ નક્કી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૪ અર્જુન ટ્રેડર્સની નીચેની માહિતી ઉપરથી દાવાની રકમ નક્કી કરો:

(૧૫)

- સાંચા અને યંત્રો :
પડતર કિંમત રૂ. 80,000
લીધેલ વીમો રૂ. 1,00,000
આગથી થયેલ નુકસાન રૂ. 60,000
- ધંધાનો સ્ટોક :
સ્ટોકનો વીમો (સરેરાશ કલમને આધિન) રૂ. 30,000
નાશ પામેલ માલ રૂ. 45,000
બચાવી લીધેલ માલ રૂ. 15,000

ENGLISH VERSION

Que-1 The books of New Bharat Insurance Company Limited showed the following details of Fire Insurance Department as on 31-03-2025: (20)

- Reserve for outstanding risk (as on 31-03-2024) Rs. 5,00,000
- Additional reserve (as on 31-03-2024) Rs. 1,00,000
- Claims paid Rs. 6,10,000
- Outstanding Claims: 31-03-2024-Rs65,000 and 31-03-2025- 90,000
- Administrative expenses
(This includes legal expenses of Rs. 30,000 in respect of claims paid) Rs. 2,80,000
- Premium of reinsurance paid Rs. 75,000
- Amount received from reinstatement claims Rs. 20,000
- Reinsurance claims accepted Rs. 30,000
- Premiums received Rs. 10,80,000
- Interest and dividends (gross) Rs. 64,520
- Income tax on the above amount Rs. 6,520
- Profit on sale of investments Rs. 11,000
- Commission Rs. 1,52,000
- Premium on reinsurance accepted Rs. 40,000

Reserve 50% of the premium income received during the year for remaining risk and another additional reserve of Rs. 1,00,000. Assume that 1/4th of the premiums received and claims amount relates to business outside India.

Prepare the revenue account of fire insurance from the above details.

OR

Que-1 Prepare the Revenue Account for the year ending 31st December, 2024 from the following information of the Fire Department of Royal Insurance Company Limited: (20)

- Additional Reserve for Outstanding Risk (31-12-2023) Rs. 1,80,000
- Reserve for Outstanding Risk (31-12-2023) Rs. 7,40,000
- Outstanding Claims: 31-12-2023- Rs.80,000, 31-12-2024-Rs. 1,10,000

• Claims Paid Rs. 5,70,000	• Profit on sale of investments Rs. 10,000
• Loss on sale of motor Rs. 15,000	• Reinsurance premium paid Rs.1,30,000
• Depreciation Rs. 5,000	• Commission on direct business Rs. 1,10,000
• Reinsurance Recoveries Rs. 75,000	• Reinsurance commission received Rs. 15,000
• Premium received Rs. 12,60,000	• Reinsurance commission paid Rs. 15,000

• Interest and dividends Rs. 1,20,000	• Income tax deducted on the above Rs. 24,000
• Operating expenses Rs. 2,02,000	• Legal expenses on claims Rs. 10,000

Other information:

1. The reserve for remaining risk is to be maintained as per the code of conduct, while the additional reserve for remaining risk is to be maintained at 20% of the net premium income.
2. The bonus given as reduction in premium of Rs. 30,000 has not been recorded.

Que-2 Mr. Rahim filed for bankruptcy on 31-03-2025, his position was as follows:

(20)

• Preferential creditors Rs. 10,000	• Second charge on machinery Rs. 70,000
• Unsecured creditors Rs. 2,00,000	• Bills receivables discounted Rs. 2,000
• First charge on machinery Rs. 30,000	• Receiver's expenses Rs. 5,000

Unsecured creditors include wife's loan of Rs. 10,000, 80% of which is given by her from Stridhan. Mr. Rahim gifted a car worth Rs. 50,000 to his friend on 01-01-2024, the value of which was Rs. 20,000 on 31-03-2025

Assets	Book value Rs.	Realisable value Rs.
Building	80,000	50,000
Machine	1,50,000	70,000
Debtors	50,000	30,000
Stock	1,20,000	50,000
Cash-Bank	18,000	18,000

Three years ago, he started a business with a capital of Rs. 1,00,000, on which interest is calculated at 10% per annum. The total profit in the first two years is Rs. 1,00,000 and the loss in the third year is Rs. 60,000, his total withdrawal is Rs. 62,000.

Prepare a statement of affairs and a Deficiency account from the above details.

OR

Que-2 Mr. Shailesh Shah filed a bankruptcy petition on 30th June, 2024, on which date his position was as follows:

(20)

• Unsecured creditors	Rs. 40,000
• Liabilities of bills discounted	Rs. 2,000
• Creditors mortgaged on shares	Rs. 20,000
• Creditors mortgaged on stock	Rs. 7,500
• Preferential creditors on wages and salaries	Rs. 1,500
• Un paid Income tax and other taxes	Rs. 30,500
• Debtors (Realizable value Rs. 3,500)	Rs. 12,500

Insolvency accounts:

• Stock (Realizable value Rs. 9,000)	Rs. 30,000
• Bills receivables	Rs. 1,000
• Machinery (Realizable value Rs. 13,000)	Rs. 28,000
• Other assets (Realizable value Rs. 5,000)	Rs. 15,000
• Shares (Realizable value Rs. 10,000)	Rs. 7,500

When he started the business on 1st July, 2018, his capital was Rs. 43,000. During six years, after calculating interest on capital at the rate of Rs. 1,250 per year, he made a profit of Rs. 22,500 and a loss of Rs. 12,500. The total withdrawal during these years was Rs. 66,000.

Prepare statement of affairs and deficiency account as on 30th June, 2024.

Que-3 In the following case, find the gross profit rate on sales of Mr. VK Company Ltd. for the year ending 31-12-2020:

(15)

1. Purchase Rs. 5,00,000, Opening stock Rs. 3,30,000, Labour Rs. 50,000, Sales Rs. 8,00,000, Closing stock Rs. 4,00,000
2. Purchase Rs. 7,00,000, Opening stock Rs. 3,30,000, Labour Rs. 50,000, Sales Rs. 10,00,000, Closing stock Rs. 4,00,000. During the year, goods worth Rs. 1,00,000 were destroyed while being shipped to a customer, for which the insurance company allowed a claim of Rs. 60,000.
3. Purchases Rs. 5,00,000, Opening stock Rs. 3,60,000, Labor Rs. 50,000, Sales Rs. 10,00,000, Closing stock Rs. 4,40,000. Till last year, the company was valuing the stock at 10% less than the original cost, but from the current year, it has valued the stock at 10% above the original cost.

4. Purchases Rs. 5,00,000, Opening stock Rs. 3,30,000, Labor Rs. 50,000, Sales Rs. 10,07,000, Closing stock Rs. 4,07,500. Some unsold stocks, whose original cost was Rs. 15,000, were written off at Rs. 5,000. Half of these goods were sold at a loss of Rs. 500.

OR

- Que-3 A fire broke out in the house of Mr. Vinesh on 15-03-2021 and the stock of goods was burnt. (15)
From the information given below, you have to prepare a statement showing the amount of the claim for the loss caused by fire:

- Stock of goods as on 01-01-2021 Rs. 12,000
- Purchases from 01-01-2021 to 14-03-2021 Rs. 42,000
- Sales from 01-01-2021 to 14-03-2021 Rs. 60,300
- Wages Rs. 2,000, Salary of office staff Rs. 1,000, Incoming goods carriage Rs.200, Outgoing goods carriage Rs. 300

Additional information:

1. Stock is always valued at 20% less than its cost price.
2. Goods worth Rs. 100 distributed free of cost for advertisement are not included in the above sales.
3. A clerk mischief of Rs. 2,400 from cash sales. They are not included in the above sales.
4. **The percentage of profit on cost price for the last three years is as follows:**
Profit percentage in 2018 was 21%, Profit percentage in 2019 was 15%, Profit percentage in 2020 was 10%
5. Goods worth Rs.100 were saved, while Rs.200 was spent on extinguishing fire.
6. The amount of labour includes Rs. 500 paid as labour for set up the machine.
7. Since the invoice for the purchased goods worth Rs. 1,000 is missing, the goods have been left unrecorded.

- Que-4 A fire broke out in the building of Tulsi Company Ltd. on 1st April, 2020. The guarantee period (15)
is three months from the date of fire. The sum insured is Rs. 2,20,000. The sales for the year ending 1st April, 2020 are Rs. 20,00,000. The sales for the period from 1st January, 2019 to 31st December, 2019 were Rs. 15,00,000, while the profit after deducting fixed expenses of Rs. 1,10,000 for that period was Rs. 1,40,000. Only Rs. 85,000 of fixed expenses were insured.

Sales for the period from 1st April, 2020 to 30th June, 2020 were Rs. 50,000, while the sales for the same period last year were Rs. 2,50,000. The year 2020 has seen a 10% increase in sales. The directors of the company say that due to the improved sales strategy, the profit is likely to increase by 5% this year. The cost of extinguishing the fire was Rs. 500.

Determine the amount of the claim to be presented to the insurance company.

OR

- Que-4 Determine the amount of claim from the following information of Arjun Traders: (15)

- **Moulds and machinery:**
Cost Rs. 80,000
Insurance taken Rs. 1,00,000
Fire damage Rs. 60,000
- **Stock of business:**
Stock insurance (subject to average clause) Rs. 30,000
Destroyed goods Rs. 45,000
Salvaged goods Rs. 15,000
